

egy vagy több alkotással szerepel itt *Fery Antal, Stettner Béla, König Róbert, Nagy László Lázár, László Anna, Pásztor Csaba, Imre Lajos, Vincze László, Ūrmös Péter és Budai Tibor*. Az éremművészekhez hasonlóan grafikusaink is szép számmal vannak jelen ebben a sok turista által látogatott intézményben.

A dokumentációs központ megalapítója és a mai napig vezetője, *Ton de Brouwer* úr, hazánk művészeté-

nek nagy barátja, már két ízben járt Magyarországon. Jelenleg a negyedszázados évforduló alkalmából rendezendő kiállítás előkészítését végzi. Az előreláthatólag év végén megnyíló jubileumi kiállításukon művészermek és exlibrisek is szerepelnek majd, széleskörű nyilvánosságot biztosítva ezzel a magyar alkotásoknak.

Soós Imre

M Ū H E L Y

VÉN ZOLTÁN LEGÚJABB METSZETÉRŐL

Vén Zoltán rézmetszete, C2

A pápai Jókai Mór Városi Könyvtár azokra is gondolt, akik nemcsak reprint könyvek, kiadványok, képes- lapok szerelmesei, hanem eredeti műalkotások gyűjtői és a kisgrafika szakavatott értői is egyúttal. Az ezred- forduló ürügyén a korábbi évszázadok pápai városkép-ábrázolásai közül tervezett megjelentetni egy korhű technikával készült nyomatot.

E célból a rézmetszet kitűnő mesterét, Vén Zoltánt kérték fel, aki briliáns módon szinte újra metszette Gaspar Bouttats 1686 körül Antwerpenben (Jakobus Peeters által) kiadott mélynyomású lapját. A korabeli gyakorlattól sem volt idegen ugyanazon motívum több- szöri feldolgozása, így ennek a városképnek is két változata ismeretes. Ezek egyikén a következő kísé- rő- szöveg olvasható... "A. de Stadt Papa. B. het slot. C. eenem Visch-Vyver. D. de Watermoulsens." Mindkét metszeten ugyanazon épületek ismerhetők fel minimá-

lis rajzi eltéréssel. A belső vár magasan kiemelkedik az épületegyüttesből, amelyet ó-olasz illetve részben új olasz bástyákkal erősített várfalak védenek és szinte az egész várost halastó övezi. Egy földnyelv vezet a város- kapuig, amelyen a kísé- rő- szövegben említett vízimalom látható. Az ebből a korból (1694) származó korabeli leírás (Conscriptio Arxis Papensis) még részleteseb- ben eligazít bennünket az alábbi idézet szerint:

"Az belső várban.... vagyon egy öregh Tömlöcz Ra- bokat tarto eszközökkel ugy mint bilincsekkal, kaloda- kal, vassokkal es Lakatokal együt, az Tömlöcz fölöt vagyon egy öregh konyha és azmint az konyhara bé- mennek az grádics alatt, vagyon egy kis boltocska, kiben a Sakács lakik."

Vén Zoltán a kétfajta Bouttats ábrázolást egyesítette úgy, hogy a kicsit részletesebb városábrázolás mellé a harci jelenetet választotta. Ez dinamikusabb kompozí-

ció, mint az eredetileg ide tartozó egylovas kocsin utazók csoportja. Míg a történeti hűséghez ragaszkodva a veduta-képen semmit nem változtatott, az eredeti-vel ellentétben itt a magyar vitéz készleti menekülésre a törököt. A történeti hűséghez azonban hozzátartozik, hogy a vár így is kétszer (1594-ben és 1683-ban) a törökök kezére került. Mindezen motívumokat barokkos ornamentika keretezi, alul és felül a városnév és címer középvonalra helyezésével a szimmetriatengelyt hang-súlyozza a művész.

A keretdísz egyben a barokk-kori megújulást is

jelképezheti, hiszen a város mai arculata akkor alakult ki Esterházy Károly elképzelései szerint. Címerét is ott vigyázza a kőoroszlán eredeti helyén, a kastély sarkán. Párban figyelnek, fáradt mosolyuk akár a történelem fintoraként is értelmezhető: a hősiessen védett várban (városban) lakott a török, a labanc és az orosz is.

Vén Zoltán rézmetszete 2000 Ft + ÁFA áron megrendelhető a könyvtár címén (dr. Hermann István igazgató, Jókai Mór Városi Könyvtár, 8500 Pápa, Várkastély)

Ürmös Péter

SZÓKE GYÖRGY GRAFIKUS ÉS FESTŐMŰVÉSZ

Szóke György, aquatinta, C5

Meg kell szoknunk, hogy a Balaton partja a képzőművészeteknek, ezen belül a kisgrafikának is hazája, szülőföldje. Most az ex libris készítés terén még kevésbé, de képzőművészeti berkekben jól ismert grafikus szeretnénk bemutatni. A *Kisgrafika*-ban már egyszer szó volt Szóke Györgyről (1999/4 szám: Kiállítási körkép, II. Nemzetközi Kisgrafikai Biennálé. Kolozsvár, 1999) Gábor Dénes tollából. Az ott felvetett gondolatra szeretne reagálni ez a kis cikk, a teljesség igénye nélkül.

Szóke György 1954-ben Balatonszabadiban született. Rajzolni a Pécsi Tanárképző Főiskolán tanult, biológia-rajz szakon. Azóta is hű maradt a Balatonhoz, folyamatosan Balatonszárszón él. Egy eldugott somogyi kis faluban, Kötcsén van grafikai műterme, ahol nyilván senkitől sem zavartatva tud elmélyülten dolgozni.

Több grafikai és alkotóművész egyesületnek a tagja, de immár a KBK-nak is. Munkái megtalálhatók a veszprémi Laczkó Dezső Múzeumban, a siófoki Kálmán Imre Múzeumban, továbbá a Magyar Nemzeti Galériában. Szerepel egyéni kiállításokon, és csoportos kiállításokon is. Ezek felsorolása hosszadalmas lenne, csak néhány: 1983 Ajka, 1985 Hatvan, 1991 Kötcsé, 1981, 1986, 1990 Ajkai Őszi Tárlat, az Országos Miskolci Grafikai Biennálékon, Kisgrafika 2000 Budapest-Vigadó Galéria, IV. Latin-Amerikai és I. Nemzetközi Kisgrafikai Kiállítás Rosario, Argentina, ahol elismerő oklevelet is kapott. 2001-ben Feketén-Fehéren Millenniumi Grafikai Kiállítás, Budapesten a Műcsarnokban. Természetesen több díjnak, kitüntetésnek is tulajdonosa, többek között 1994-ben a Nemzeti Kulturális Alap díját nyerte el, de különdíjat kapott Lengyelországban (1999), elismerő oklevelet Kolozsvártól (1999), hogy csak a szempontunkból érdekesebbeket említsük.

Kapcsolatban állt Bagarus Zoltánnal, ismerősei, barátai között tartja számon Jáger István, Ürmös Péter grafikusokat, már csak ezen az alapon is ismeri, értékeli az ex librisben rejlő lehetőségeket.

Grafikai alkotásai elsősorban réztechnikával készülnek; rézkarc, hidegtű, aquatinta, stb. Munkái nem figurális ábrázolások, hanem teljesen elvont, nonfiguratív, színes foltok, vonalak halmaza, így mindenkinek jogában áll azt látni benne, amit akar. A mai technikai eredmények mellett, amikor már a fotofilmre való fényképezés is lassan idejétmúlttá válik, mert mágneslemeze rögzíti a kamera a színes képet, amikor a másolástechnika nemcsak fekete-fehér, hanem színes másolatokat is gyönyörű kivitelben tud készíteni, érthető a művész törekvése, hogy olyat alkosson, ami újszerű, ami megismételhetetlen (legalábbis olyan technikai kivitelben). Ahogy Csabai Tibor, a művész méltatója fogalmaz, *csak annak van jelentősége, ami közvetlenül a művész kezétől származik.*

Szívesen találkozoznánk munkásságával az ex libris területén is, biztosan tudna újat, érdekeset nyújtani. Hogyan lehet ezt a szabad stílust, mely a művész sajátossága, névvel ellátott, személyhez köthető, az ex libris tulajdonosát is jellemző ábrázolássá fejleszteni? Ez az a szép feladat, melyre biztosan van lehetőség, alkotói fantázia, de igény is van rá.

Kívánunk sok sikert Szóke Györgynek további alkotói tevékenységéhez.

Palásthy Lajos